

بقلم دکتر سید جمال الدین هوسوی

مسئلهٔ جوانان

روحیهٔ جوانان را بشناسید و بادرگ مشکلات

واقعی جوانان آنان را دریابید

دیری نمی‌پاید که یکی از مردمیان شفته و معلمان دلباخته که با یکدinya سوزو گذاز در کار تعلیم و تربیت نو باو گان و جوانان می‌کوشد تا فروغ خود را بر دل و جان آنان پیشاد و وظیفه سنگین خویش را در دنیا پر شر ر امروزی در پای آنها بیفشارند از وضع نابسامان نو جوانان و فساد و عصیان دانش آموزان و بیعلاقوگی اولیاء خانوادگی و فرهنگی درد دلها میکرد و از مشکلات و موانع و شکست‌های خود در این راه داستانها میگفت و شکوه‌ها می‌نمود کار او جنبه فنی داشت و اشکالاتش اساسی و منطقی مینمود. او مدعاً بوضع جوانان در این مملکت با اوضاعی که در فرهنگ ما میگذرد و بی اعتمانی و خونسردی که اولیای جوانان نسبت به آنان ابراز میدارند حیات ملی و موجودیت مملکت را تهدید بزوال و نیستی میکند و با تجارتی که در این زمینه اندوخته بود امیدهایش مبدل بیاس گردید و

او میخواست تا در راه حل این مشکل اجتماعی بزرگ چاره

جوئی شود و از طرق مقتضی در جلو گیری و درمان نابسامانی جوانان اندیشه بیشتر بعمل آید . از آنجاکه این امریک مشکل جهانی است و ملت‌های باصطلاح پیشوپ در این اضطراب و نگرانی دست کم از ملت‌های عقب افتاده ندارند . جادارد که صاحب‌نظران اجتماعی مسئله جوانان را با تعمق و دلسوزی بیشتریک امور ج. دی و حیاتی تلقی کنند و در مطالعه خود از خصوصیات روح جوانی و مشکلات کنونی جوانان هیچ نکته‌ای را از نظر دور ندارند باشد که راه حلی برای مشکل جوانان بدست آید که قابل عمل و مثمر ثمر باشد هدف هادر این مقال توجه بهمین امر حیاتی است .

ارزش واقعی جوانان : ثروت و قدرت واقعی مملکت در دست و مغز جوانان است . هنگامی که همه گونه مواد اولیه برایگان در اختیار مملکت قرار گیرد شور و نشاط جوانی میخواهد ^{۱-۴} با نیروی تحرک و جنب و جوش و فعالیت مغزی و بدنی خود بتواند از آنها در زندگی استفاده کند سادگی و بی آلایشی جوانان آنان را برای پذیرفتن هر نوع تحول اخلاقی صحیح آماده میکند و صفاتی فطری و میل بحقیقت که از امتیازات جوانان است کلید رفرم های اصلاحی هر جامعه را بدست میدهد . جوانان بموازات قدرت و تلاش عملی قادراند سریع بیندیشند ؛ زود تصمیم بگیرند ، و باقلبی آنده از احساسات پاک در برابر معاایب خویش و تند رویهایی که با آنها گوشزد میشود اعتراض کنند و اصلاح پذیرند .

بقول یکی از فضلای این مملکت «جوانان نه مال از خوددارند و نه مقامی و ندانی و نه معلومات کافی و نه تجربیات ، هیچ چیز ندارند

ولی میخواهند و عقیده دارند که باید صاحب همه چیز بشوند . یک چیز دارند که تنها سرمايه آنها میباشد؛ آرزو ، آرزو که آمد و توأم با امید بود بدنبالش حرکت میاید ، حرکت فکری و بدنی ، حرکت در جهت مطلوب و بفرمان کشش آرزو یعنی کار ، کار نیز تولید کننده و فراهم کننده هر چیز است تا آنجا که میگوید بطور کلی جوانی و آرزو و فعالیت و نشاط چهار رکن توأم یا همراه و همکار با یکدیگرند . بطور دقیق هر نوع پیشرفتی در جامعه نیازمند باین چند عامل است و بایس و بی حرکتی و خمودی هیچ کاری پیش نمیرود ، پس با این مقدمه بمحاق میدهید که بگوئیم امید و آرزوی ترقی و تحول و هر نوع رفرم اصلاحی هم بوجود جوانان بسته است و از اینجاست که امام ششم شیعیان حضرت صادق علیه السلام میخواهد : «علیکم بالاحداث فانهم اسرع الی کل خیر» (۱) هر پیشنهاد نیکی را از جوانان شروع کنید که آنها بکار خیر شتابنده ترند و در توجه میتوانیم بگوئیم جوانان سرمايه واقعی مملکت و ذخایر گرانبهای یک ملت اند: مغزها و دستها و قلبهاي آگنده از عواطف و احساسات جوانان است که مسیر حقیقي ملتی را تعیین می کند و راه سعادت را بروی آن جامعه میگشاید از این و جوانان متعلق بخودشان نیستند تا به راهی که بخواهند بینند جوانان سرمايه ملی مملکت اند و باید در راه خیر مملکت دور از غرور و نخوت جوانی و دور از هر گونه افراط و تفریط بآب و خاک و همنوع خود کمک کنند و مایه شرف و استقلال مملکت گردند .

انحطاط و سقوط جوانان : اما با کمال تأسف باید گفت جوانان

امروزی بیش از هر وقت دیگر نسبت بنسلای گذشته پر افتاده‌اند رفتار و حرکاتی از آنها سرهیز نمکه موجب وحشت و اضطراب واقعی است، بسرعت عجیبی روبعصیان و تمردمیرند روز بروز بزر تعداد مجرمین جوان افزوده می‌شود اخبار جرائم مملو از جرائم جوانان است . ممکن است بگوئید غیراز جوانان بسیاری از افراد سالمند هم بجنایات و بی‌عفیت‌ها و سرقات و آدم کشی‌های دست‌میز نند بچه‌های مناسب شما این اندازه جرائم و جنایات جوانان را بزرگ جلوه میدهید ؟ حقیقت اینست که از شکوفه‌های نورانی هیچکس جز لطافت و طراوت و صفا و خضرت انتظاری ندارد . از همین جهت است که از جوانان جز پاکی و درستی انتظاری نیست و انحرافات آنان بیشتر از بزرگسالان جلوه مینماید و جلب توجه می‌کند . آدمی که ساله‌ای خود را با انجراف و پلیدی آلوده ساخته دیگرچه انتظاری بامانت و نجابت او میرود ؟ ولی جوان در هر مرحله که باشد کوچکترین جنایتش مایه تأثیر و تأسف است . خدا میداند انعکاس نابسامانی جوانان و اطفال در خانواده و جامعه چقدر عیق است و از یک جرم کوچک این طبقه، چه طوفانی بپامیشود ! و چگونه اضطراب و نگرانی بقلب هاریشه میدوایند . هو کس درخانه فرزندی داشته باشد و اورالب پر تگاه مشاهده کند میداند احسان اضطراب و تشویش با جانش چدمیکند برای پدر و مادری که فرزندی را پروردیده‌اند غصه‌ای بالاتراز آن نیست که ناظر سقوط و انحراف فرزندشان باشند .

حالات بحرانی جوانان : هم اکنون وضع جوانان دنیا بجهائی منتهی شده که از مجموع گزارش‌های مربوط به حوادث جوانان باید یک حالت بحرانی را در وضع جوانان اعلام کرد . روز بروز بر ارقام

انتخارهای که نشانه شکست جوانان در زندگی است افزوده میشود، گذشته از اشکالاتی که بر سر راه ادامه تحصیل در این مملکت وجود دارد بسیاری از جوانان داوطلب تحصیلات عالیه قبل از رسیدن بهراحل دانشگاهی خود بخود شور و شف تھصیل را از دست میدهدند. رفتار جوانان در محیط های دسته جمعی و اداره و اطوار آنها در مرآکز تفریح و تجمع از این بحران شدید بیشتر پرده بر میدارد. پدر و مادر از یک طرف و آموزگار و دبیر و استاد از طرف دیگر ازانحراف و فساد اخلاق جوانان شکوه دارند. جرائدما از اینگونه اخبار پر است شما هر روز درستون حوادث روزنامه ها اخبار مر بوط بعضیان و طغیان جوانان را از نظر میگذرانید. انحراف و لجام گسیختگی و بی آزمی بجائی رسیده که نسل جوان ما را تهدید میکند، جوانان ما اولین درسی را که عملاً از آموزشگاهها فرا میگیرند درس تقلب ونا درستی است علی که آنها را برای تقلب در امتحانات تحریص میکند زیاد است که میتوانند نداشتن معلومات کافی بر اثر تنبیه و پرسه زدن در خیابانها و اشتغال بکارهای خارج از مدرسه و نقصان اعتماد بنقس و عدم علاقه خانوادگی و رقابت های نا مشروع در بدست آوردن بهترین نمره و امثال آنها را نام برد. وقتی تقلب در آموزشگاهها باب شد و جنبه عادی بخود گرفت معلوم است که دیگر جوانان دنبال تحصیل نمیروند و چون نا آزموده وارد اجتماع شدند مجبورند کارهای خود را از راه تقلب انجام دهند در اینجا یا اجتماع آنها را می پذیرد و همنگ جامعه شده اند که واى بحال جامعه، و یا آنها را طرد و بر کنار میکند آنوقت عواقب شوم تقلب کاری خود را می بینند گاهی چون در کار خود موفق نشده و

موقعیت درس خواندن را از دست داده و در تقلب هم محروم مانده است، دست با نت‌حرار میزند و در صدد انتقام و تحدیز برمی‌آید.

دانش آموزی را می‌شناسم که پس از خروج از جلسه امتحان وقتی نتوانست با برگ تقلیبی خود را از پا کند مستقیماً بعرق فروشی رفت و باستادش پیغام داد که من از ناراحتی در یک نوبت سه بطر عرق خورده ام با اینحال اگر موفق بدریافت نمره قبولی نشوم شما را خواهم کشت. از این نمونه‌ها در اجتماع ما زیاد دیده می‌شود.

مفاسد جوانان غرب : مفاسدی را که از جوانان این کشور ملاحظه فرمودید گوشاهای از فساد و عصیان و نفرت جوانان اروپا و سراسر جهان است. باروشه که تمدن غرب پیش گرفته فساد و انحراف جوانان روز بروز در حال نضوج و توسعه است عده‌ای از روانشناسان و متفکرین اجتماعی مایلند فساد جوانان را با سر پوشی از تعبیرهای مختلف و متنوع فنی از قبیل «مبازه دائمی نسل‌ها» یا «بحران جوانی» و «بحبوحه بلوغ یاشباب» همه را بحساب رشد انفعای و هیجان عاطفی سنین جوانی بگذارند غافل از اینکه اضطراب و وحشتی که جوانان امروز در دنیا پیاکرده‌اند در هیچ عصری از اعصار سابقه نداشته است. درست است که در گذشته امکانات تخطی و عصیان از او امر قانون و خانواده تا این اندازه نبوده ولی هیچ‌گاه روحیه جوانان هم تا این درجه رسوا کننده نبوده است یک آمار دقیق نشان میدهد که تعداد جوانان ۱۳ تا ۲۰ ساله‌ای که در سال ۱۹۶۰ در کشور فرانسه مهد تمدن و تریبیت غرب مجرم شناخته شده‌اند از ۵ میلیون نفر متوجه بوده است^(۱) در سایر کشورهای مترقبی

(۱) مجله حقوق امروز شماره ۶ سال اول

وشهرهای بزرگ همانند نیویورک، ورشو؛ لندن وضع بهتر از این نبوده است یکی از بهترین مردمان فرانسه در گزارش سال ۱۹۶۱ خود بتوشه است: «با اینکه متدهای جدید تربیتی را بکار می‌بریم معهداً هیچ‌گونه پیشرفتی حاصل نمی‌شود در حقیقت کار ماتبدیل بیک جور اداره کلاس شده است نه آموزش! موجب آمار صدی‌شصت از اطفال دائمًا احساس بدینکنند و باز جز بکار خود ادامه میدهند گویا مجبورند این تقدیر اجتماعی را تحمل نمایند والا هیچ کدامشان بارغبت درس نمی‌خوانند (۱) مجله «علم و زندگی» فرانسه صریحاً اعتراف می‌کند که سازمان همکاری ملی دانشجویان در جزو مستدلی اعلام کرده است که از ۱۰۰۰۰۰ دانشجو / ۳۰۰۰۰ نفر مبتلی به بیماریهای روحی هستند و روانپزشگان علیقدر امریکائی دانشجویان امروزی را بچه خاله‌زنگ نامیده‌اند (۲) یعنی زور رنج و بی‌اراده و غیرمتفکر.

دردها : علت عمدۀ این نابسا مانیها را باید در تحول زندگی صفتی و علمی یافت تحولی که روی راه‌ورسم زندگی متأثیری بسزا نموده و گویا ماهنوز نتوانسته‌ایم خود را با آن تطبیق دهیم ویا بقول الکسیس کارل «شاید باید پرسید مبادا تضادی بین تربیت جسمی و پرورش روحی در کار است بنظر میرسد که با گستاخی زره اخلاق‌هوش نیز تحلیل رفته و راه زوال می‌پوید تقریباً در تمام کشورهای میزان حدت فکری و مایه اخلاقی نزد متصدیان امور سیاسی و تجاری و صنعتی نقصان یافته است در مقابل تمام آرزوها و توقعاتی که انسانیت از تمدن جدید داشته این تمدن هنوز از عهده پژوهش مردان

فکور و شجاع بر نیامده است ... مخصوصاً ضعف. فکری و اخلاقی و جهالت زمامداران، آینده تمدن ما را بخطر تهدید میکنند» (۱) از این عبارات ضمن اینکه بلاعه عمومی انحراف تمدن جدید را از مسیر کمال انسانها در می‌یابیم با توجه بشدت وحدت استقلال طلبی جوانان به رسانی که جوانان دنیا امروزه با آن «واجه‌ند بخوبی میتوان پی برد و در نتیجه تمدنی این چنین آشوبگر، میتوان دانست که چرا نسل جوان امروزی بسوی بی نظمی و آشوب فکری و عصیان می‌رود. تمدن مادی پول را در نظر جوانان ما مظهر استقلال معرفی کرده است توجه بقیافه و پزو و تظاهرات جنتلمنی و متجدد مآبی و آرایش سرو صورت و لباس ازمه‌ترین و احیان جوانان تلقی می‌شود تابتوانند در نظر افراد مخالف و موافق جنس خود جلوه بیشتری داشته باشند. از طرفی باید قبول کرد که در هیچیک از ادوار زندگی پسرانه اشکالات اجتماعی فراراه جوانان وجود نداشته است. در گذشته فاصله بین شکفتگی بلوغ وازدواج بسیار کوتاه تراز امروز بود در صورتیکه در اوضاع واحوال تمدن امروز این فاصله خیلی زیاد شده است زیرا جوانان باین زودیها نمیتوانند برای زندگی خانوادگی آماده شوند و مایحتاج مستقلی از خانه و اثاث الیت برای خود فراهم کنند بهمین دلیل با اینکه جوانان از نظر جسمی و بیولوژی مستعد ازدواجند ولی از نظر اصول حاکم اقتصادی و آداب و رسوم اجتماعی هنوز استعداد ازدواج را ندارند در جهانی که رهانیای عفت‌سوز عشقی، ومطیوعات سراپا شهوت انگیز، وسینما و تئاتر مفتخض؛ و آگهی‌های لخت و رنگین و آهنگهای دلواز همه

(۱) انسان موجود ناشناخته

و همه شور و عشق و هوس را در نهاد جوانان بر میانگیزد و جوانان را برای مقابله با تمام رسوم و اخلاقیات و سنت مقدس مذهبی و مملی و فطریات پاک بمبارزه و امیدارد، چگونه میتوان از جوانان انتظار اخلاق و عفت و انصباط و اطاعت داشت؟ تمدن امروز ازیک طرف بلوغ جوانان را بیشتر از هر وقت دیگر زودرس میکند، از طرف دیگر با مشکلات اجتماعی و اقتصادی فراوان و شرایط سنگین زندگی راه ازدواج را بر جوانان می بندد و از این رو بطور قطع میتوان گفت جوانان امروز دیرتر از هر وقت دیگر ازدواج میکنند و این خود یکی از مخصوصات تمدن غربی بشمار میرود. این مشکلات به نسبت پیشرفت تمدن، عمیق تر و جدی تر جلوه میکند و لزوم اقدامی عاجل را برای نجات نسل جوان از ورطه هلاکت بیشتر تأیید و تأکید میکند.

درمان: از آنجا که جوانی حدفاصلی بین دو مرز کودکی گذشته و کمال آینده است برای پی بردن بروحیه جوانان شایسته است خصوصیات دوره کودکی و کمال را قبل بررسی کنیم تا از نتیجه آنها بتوانیم به شکل جوانان پی ببریم و شاید بتوانیم مسئله را از لحاظ فکری حل کنیم باشد که جوانان مادر مقام عمل بدان گردانند.

ظاهر کودکی: ۱ - کودکان در برابر چیزی که از دست میدهند و یا علاقه بحفظ و نگهداری آن دارند بگریه و ناله متولّ هیشوند.

- ۲ - برای بدست آوردن شیء مورد نیاز خود از تملق و دوستی استفاده میکنند نه از کوشش و تلاش
- ۳ - در برخورد با حواس اشی که برای خود آنها یا یکی از نزدیکانشان

اتفاق افتاد فرار میکنند و باستثاره پردازند یعنی در مواجهه با یک واقعیت تحمل مسؤولیت نمیکنند وادرانک تحمل هم ندارند.

۴- تمايل شدید بتصاحب اموال دیگران و مخصوصاً اموال اختصاصی دارند و حق مالکیت طبیعی را محترم نمیشمارند.

۵- برای پنهان کردن میل بتصاحب اموال و فرار و استثمار و حوادث اتفاقی از دروغ استفاده میکنند.

۶- در جامعه بین خود و دیگران مردم قایل نیستند و بخود حق می دهند در کار دیگران دخالت کنند از اینرو کودک برای دیگران حدودی قایل نیست و حد خودش را هم در اعمال روزانه رعایت نمی کند و کارهای خود را با تعذر و تجاوز بدیگران انجام می دهد. در نظر او «من» یعنی هستی و هستی یعنی «من» شعار زندگی کودک در اعمال و رفتار و اندیشه های او خود خواهی است. برای نمونه بهنگام نشستن هر طور که بخواهد می نشیند اگر پیشش بدیگران بود ناراحت نمی شود وقتی جای خالی پیدا کرد فوراً همانجا را اشغال می کند برای خوردن از جلوی دیگران یا غذای مخصوص دیگران استفاده می کند و مفهوم تجاوز بحق دیگران هنوز برایش روشن نیست اگر بخانه یکی از دوستان واقوامش رفت هرچه از اسباب بازیهای او را دوست داشت برای خود جمع آوری می کند و در لباس و کیف خود یا همراهانش پنهان می کند اگر جریان کارش معلوم شود با گرید و زاری و پایی کوبی مقاومت می پردازد در بعضی اوقات مانند آدمهای هست خود را روی زمین پرت می کند و جیغ می کشد اگر پیش آمد سوئی در خلال بازی برای یکی از رفقای بازی ش

اتفاق افتاد فوراً مخفی میشود اگر از او بپرسند هی گوید «نمی‌دانم» یا «تقصیر دیگری است». رفیقش را وقتی دیگران بد گوئی کنند هر چند واقعاً هم بدی نداشته باشد او تأیید می‌کند و بد می‌گوید و برای اینکه تنها خودش را خوب و مورد پسند بسازد از بد گوئی و نکوهش او فروگذار نمی‌کند و ... بنابر این می‌توانیم بگوئیم کوکدک ::

۱- خود خواه است ۲- دنیای او نامحدود است ۳- در عالم خودش برای دیگران ارزش و احترامی قائل نیست ۴- در مقابل حوادث ترس و کم تحمل است ۵- برای رسیدن بمقاصد خوبش بگریه و تملق و کوکیدن دیگران متول میشود ۶- در برای حفظ منافع خوبش پدرو مادر را تحریک میکند ولی کاری از خود انجام نمیدهد

بقیه در شماره بعد انشاء الله

عرب و پادشاهات فرنگی

قال بعض الخلفاء لاعرابی ما تشریحی ؟ فقال .
العواافية و الخمول ، فانى رأيت الشر الى ذوى النباهة سريعا
فقال الخليفة والله لواني سمعت هذا الكلام قبل تولى الخلافة
لهمها توليتها (كشكول)

پادشاهی از عربی سوال کرد چه میل داری ؟ عرب: سلامت و عافیت و گوشه گیری. زیرا بسرعت دیدم که شر و بدی بطرف صاحبان فضیلت و بزرگی بیش می‌رود . پادشاه بخداقسم اگر این کلام را قبل از زمام سلطنت شنیده بودم هر گز آنرا قبول نمیکردم .